

Modelong Banghay-Aralin sa Araling Panlipunan

Kuarter 1

Aralin

1

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Modelong Banghay-Aralin sa Araling Panlipunan 8
Kuwartar 1: Aralin 1 (Linggo 1)
TP 2024-2025

Ang materyal na ito ay inilaan lamang para sa paggamit ng mga guro na kalahok sa pilot implementation ng MATATAG K to 10 Curriculum sa Taong-Panunurang 2024-2025. Layunin nito na tumulong sa paghahatid ng mga nilalaman, pamantayan, at mga kasanayang pampagkatuto ng kurikulum. Ang anumang hindi awtorisadong pagkopya, pamamahagi, pagbabago, o paggamit ng materyal na ito labas sa itinakdang saklaw ay mahigpit na ipinagbabawal at maaaring magresulta sa angkop na mga mga legal na hakbang at kaparusahan.

Ang mga akda na ginamit sa materyal na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahinulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga bumuo ng materyal ang karapatang-aring iyon..

Mga Tagabuo

Manunulat:

- Arlene Joy T. Jacob

Tagasuri:

- Ma. Victoria Culminas - Colis, PhD.

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMERR National Research Centre

Pinagsikapang tiyakin ang kawastuhan ng mga impormasyon na nasa materyal na ito. Para sa mga katanungan o puna, maaari pong sumulat o tumawag sa Tanggapang ng Direktor ng Bureau of Learning Resources sa pamamagitan ng pagtawag sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 at 8631-6922 o sa pamamagitan ng email sa blr.od.@deped.gov.ph.

ARALING PANLIPUNAN, UNANG MARKAHAN, BAITANG 8

NILALAMAN NG KURIKULUM, PAMANTAYAN, AT MGA KASANAYAN SA ARALIN	
A. Mga Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ang pag-unawa at pagpapahalaga sa interaksyon ng tao sa kaniyang kapaligiran na nagbigay daan sa pagkakakilanlan at pagtugon sa nagbabagong kapaligiran.
B. Mga Pamantayan sa Pagganap	Nakagagawa ng presentasyon na nagpapatunay ng interaksyon ng tao at kapaligiran.
C. Mga Kasanayan at Layuning Pampagkatuto	<i>LC:</i> Nailalarawan ang katangiang pisikal ng daigdig at implikasyon nito sa pamumuhay ng mga tao. <i>Mga Kasanayan</i> 1. Natatalakay ang mga teoryang pinagmulan at pagkakabuo ng mga kontinente sa daigdig. 2. Naipaliliwanag ang kahalagahan ng mga anyong lupa at anyong tubig sa pamumuhay ng mga tao. 3. Nakagagawa ng video na nagpapakita ng pamamaraan ng pag-iingat sa mga anyong lupa at tubig. 4. Nasusuri ang implikasyon ng limang tema ng heograpiya sa pang araw-araw na pamumuhay ng mga tao.
C. Nilalaman	A. Heograpiya ng Asya at Daigdig 1. Mga Kontinente ng Daigdig 2. Natatanging Katangiang Pisikal ng Daigdig 3. Implikasyon ng Heograpiya ng daigdig sa pamumuhay ng mga tao
D. Integrasyon	Tao, Lipunan, at Kapaligiran (People, Society, and Environment)

II. BATAYANG SANGGUNIAN SA PAGKATUTO

Campbell, P. (2016, March 15). The Story of Civilization. TAN Books.

Doherty, G., Claybourne, A., & Davidson, S. (2004, January 1). *The Usborne Internet-linked Encyclopedia of World Geography with Complete World Atlas*. http://books.google.ie/books?id=IwneAAAACAAJ&dq=The+usborne+Internet-linked+Encyclopedia+of+world+gography&hl=&cd=2&source=gbs_api

III. MGA HAKBANG SA PAGTUTURO AT PAGKATUTO

MGA TALA SA GURO

A. Pagkuha ng Dating Kaalaman

UNANG ARAW

1.Maikling Balik-aral

A. AROUND THE WORLD: (Tingnan sa pahina 1-2 ng Sagutang Papel)

Mula sa gawain ng balik-aral , tatanungin ang mga mag-aaral ng mga sumusunod na Pamprosesong tanong.

1. Ano ano ang mga nakitang *landmark* sa bawat larawan?
2. Saang kontinente ito makikita? Mahalaga ba ang mga *landmark* na ito sa bawat kontinente at sa mga bansa kung saan ito makikita?

Mga Sagot na Kontinente

- 1.Timog Amerika
2. Asya
3. Africa
4. Europa
5. Antartika
6. Australia
7. Hilagang Amerika

Mga Sagot na *landmark*

- 1.Christ the Redeemer
2. Great Wall of China
3. Pyramid of Giza
4. Eiffel Tower
5. Iceberg
6. Sydney Opera House
7. Statue of Liberty

B. Paglalahad ng Layunin

1. Paglinang sa Kahalagahan sa Pagkatuto sa Aralin

Gawain: Panonood ng Video (Pamaraang Multi-media)

Gamitin ang link upang mapanood ang isang *video clip* na may kinalaman sa pinagmulan ng daigdig at mga kontinente nito.

Ang nasa *video* ay ilan lamang sa mga teorya ng pinagmulan ng daigdig. Maaaring magdagdag ang guro tungkol dito.

<https://www.youtube.com/watch?v=XPR5Enh1o-o&themeRefresh=1>

Pamprosesong Tanong:

1. Isa-isahin ang mga teoryang nabanggit sa *video* tungkol sa mga teoryang pinagmulan ng mga kontinente.
2. Alin sa mga teoryang ito ang iyong pinaniniwalaan? Bakit?

https://www.youtube.com/watch?v=wYYakyS_HOg

Pamprosesong Tanong:

1. Ibigay ang mga kontinente ayon sa pagkakasunod-sunod ng laki nito.
2. Ano-anong mga anyong tubig ang makikitang nakapalibot sa bawat kontinente?

<https://www.youtube.com/watch?v=5IMoRS8tsQs>

Pamprosesong Tanong:

1. Isa-isahin ang limang tema ng heograpiya.
2. Paano nakatutulong ang limang tema ng heograpiya sa pamumuhay ng mga tao? Magbigay ng halimbawa.

Lugar

Lokasyon

Rehiyon

Paggalaw

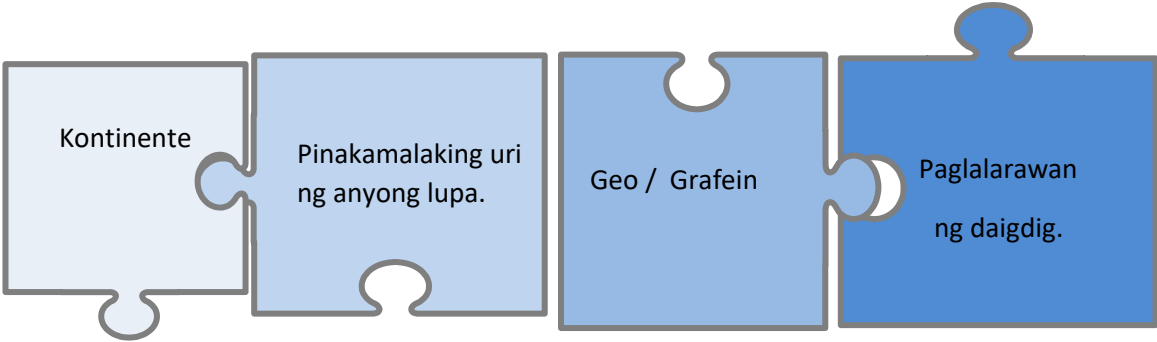
Interaksyon ng tao sa kaniyang kapaligiran

2. Paghawan ng Bokabolaryo sa Nilalaman ng Aralin

Jigsaw Puzzle : Bubuuin ng mga mag-aaral ang *jigsaw puzzle* base sa mga salita at kahulugan ng mga ito.

Sa puntong ito, dapat ay mayroong mapa ng daigdig upang maituro ng mga bata ang bawat kontinente at ang mga anyong tubig na nakapalibot dito.

Ang mga Pamprosesong tanong ay gabay lamang para sa mga video na pinapanood sa mga bata. Maaaring magbigay pa ng ilang mga katanungan ang guro para sa pagtalakay ng video at upang magkaroon ng konsepto ang mga bata para sa tatalakayin na aralin.

	 Ano ang iyong nabuong kahulugan ng kontinente at heograpiya? <i>Anagram:</i> Ayusin ang anagram na nasa ibaba. analogy pun bay tonguing aka lain painstaking IDEYA MO MAHALAGA: Magbigay ng mga kaisipang maiuugnay sa mga salitang nasa ibaba. Lugar Lokasyon Paggalaw Rehiyon Interaksyon ng tao sa kaniyang kapaligiran	Ito ang maaaring maging sagot sa <i>anagram</i>. Ang anagram ay tumutukoy sa isang gawain o laro kung saan kailangang ayusin ang mga letra ng isang salita upang matukoy kung ano ito. 1.Anyong lupa 2.Anyong tubig 3.Pisikal na katangian IDEYA MO MAHALAGA: Mahalagang maipamalas ng mga mag-aaral ang kanilang mga ideya sa paksang tatalakayin.
C. Paglinang at Pagpapalalim	IKALAWANG ARAW Kaugnay na Paksa 1: Mga Teorya sa Pagkakabuo ng mga Kontinente	

Teorya kung Paano nabuo ang mga Kontinente

CONTINENTAL DRIFT

-Ipinanukala ni Alfred Wegener noong 1912. Ayon sa teoryang ito ang mga kontinente ay matagal ng nakausad ng malayo sa ibabaw ng mundo at patuloy pa ring umuusad magpasahanggang ngayon. Sinabi din niya na ang mga kontinente ay binubuo ng iisang masa ng lupa na tinatawag na *Pangea* at pinalilibutan ng nag-iisang karagatan na *Panthalassa*. Ang *Pangea* ay nabasag at naging dalawang malaking umbok na *Gondwanaland* at *Laurasia*.

PLATE TECTONICS

-Nabuo ang teoryang ito noong 1960, at ayon dito ang mga kontinente ay nakatuntong sa plates o malaking tipak ng lupa na nakalutang sa magma na napunta sa tatlong direksyon. May tatlong uri ng plate boundaries ang *divergent*, *convergent* at *transform*.

Maaaring gumamit ng larawan ang guro upang lubos na maipaliwanag sa mga mag-aaral ang paksa.

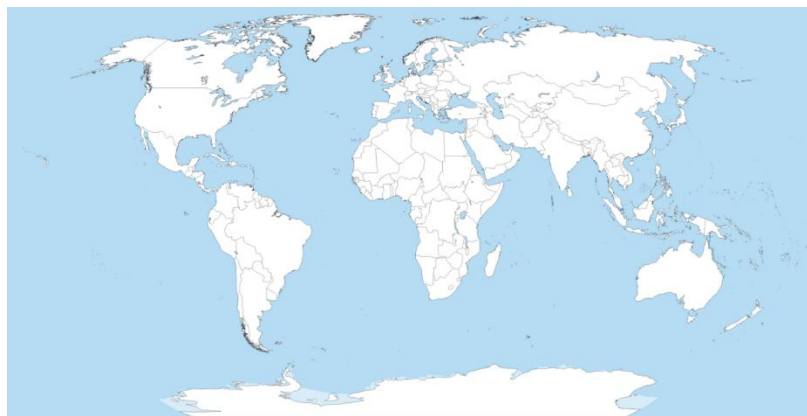
"Upang matiyak ang pagsunod sa iba't ibang Batas sa Karapatang-Sipi, inirerekomenda ang mga iminungkahing tagubilin:

- Humanapa ng litrato ng Continental Drift

KONTINENTE	KLIMA	LOKASYON	HANGGANAN
ASYA (44,362,815 kilometro kwadrado)	-Tropikal -Sub Tropikal -Temperate -Polar	49°83' H Latitud	H-Karagatang Artiko S-Karagatang Pasipiko T-Dagat Arabia at

			Karagatang Indian K- Dagat Pula/Bundok Ural	
Aprika (30,304,155 kilometro kwadrado)	-Tropikal -Semi-arid -Disyerto	8°46' T Latitud 35°30' S Longitud	H- Dagat Mediterranean T- Karagatang Artiko K- Timog Karagatang Atlantiko S- Karagatang Indian	
Hilagang Amerika (24, 250,058 kilometro kwadrado)	-Temperate -Continental -Sub Tropikal	17°55' - 83°40' H Latitud 11°40' - 55°40'K Longitud	H-Karagatang Artiko T- Timog Amerika K- Karagatang Pasipiko S- Karagatang Atlantiko	
Timog Amerika (17,806,168 kilometro kwadrado)	-Tropikal -Sub Tropikal -Temperate -Sub Polar -Disyerto	12°28' H Latitud 53°54' T Latitud 83°- 45' K Longitud	H- Hilagang Amerika S- Timog Karagatang Atlantiko T- Karagatang Antartiko K- Timog Karagatang Atlantiko	
Antartika (14,244,934 kilometro kwadrado)	-Polar			
Europa (10,507,581 kilometro kwadrado)	-Mediterranean -Continental -Temperate	71°8'-36' H Latitud 90° -65'S Longitud	H- Karagatang Artiko S- Kabundukang Ural T- Dagat Mediterranean K- Karagatang	

			Atlantiko
Australya at Oceania (7,682,256 kilometro kwadrado)	-Tropikal -Disyerto -Temeperate	17°55'-83°40 H Latitud 11°40' - 55°40' K Longhitud	H- Indonesia T- Antartiko K- Karagatang Indian S- Timog Karagatang Pasipiko
Kabuuang Sukat 149,157,967 kilometro kwadrado)			

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:A_large_blank_world_map_with_oceans_marked_in_blue.PNG

1. Pagproseso ng Pag-unawa

- 1.Paano nabuo ang mga kontinente sa daigdig?
- 2.Base sa mga Teorya ng pagkakabuo ng mga kontinente, alin sa mga ito ang iyong pinaniniwalaan? Bakit?
3. Paano nakakaapekto ang klima sa pamumuhay ng mga tao sa bawat kontinente magbigay ng halimbawa?

Masasagot ng mga mag-aaral ang gawain base sa ibinigay na takda ng guro. Pupunan ng mga mag-aaral ang call out.

2. Pinatnubayang Pagsasanay

SALIHSIK-SURI: *(Tingnan sa pahina 3 ng Sagutang Papel)*

3. Paglalapat at Pag-uugnay

Gamitin ang mapa na nasa ibaba. Isulat sa loob ng kahon ang mga kontinente na itinuturo dito.

(Tingnan sa pahina 5 ng Sagutang Papel)

IKATLONG ARAW

Kaugnay na Paksa 2: Natatanging Katangiang Pisikal ng Daigdig

Ang topograpiya ay salitang naglalarawan sa mga pag-aaral sa ibabaw ng lupa. Binubuo ito ng mga pagbabago sa mga kabundukan at mga lambak at maging sa mga katangian ng mga ilog at daan.

MGA ANYONG LUPA

<https://www.deviantart.com/gsuguitanjr/art/Bundok-Ng-Susong-Dalaga-297526107>

Bundok – Pinakamataas na anyong lupa

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maligcong_Rice_Terraces.jpg

Bulubundukin-Magkakaduktong na bundok

Mga sagot:

1. Asya
2. Africa
3. Hilagang Amerika
4. Timog Amerika
5. Europa
6. Australya/Oceania
7. Antartika

Sa puntong ito ang mga nasa larawan ay ilan lamang sa mga halimbawa ng anyong lupa at anyong tubig. Maaaring magbigay pa ang guro ng iba pang halimbawa.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chocolate_Hills_-_edit.jpg

Burol - Mataas na anyong lupa ngunit mas mababa kesa sa bundok

<https://www.deviantart.com/sierraisabelle/art/Good-Morning-Ilocos-116594457>

Kapatagan- malawak, pantay na anyong lupa

<https://www.flickr.com/photos/137269534@N06/22743725564>

Talampas - Patag na lupa sa itaas ng bundok

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mayon_2_Allan_Jay_Quesada.jpg

Bulkan - May butas o bunganga sa tuktok, bumubuga ng mainit na putik

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:0579Views_of_Talampas_irrigation_canals_fields_bridges_31.jpg

Talampas - Patag na lupa sa itaas ng bundok

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Isla_Maill%C3%A9n.jpg

Isla- Anyong lupa na napapaligiran ng tubig.

Maaring magbanggit ng mga halimbawa ng mga anyong-lupa at anyong-tubig na kilala sa mundo.

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Karagatan.jpg>

Karagatan-Pinakamalawak, pinakamalaki at pinakamalalm na anyong tubig.

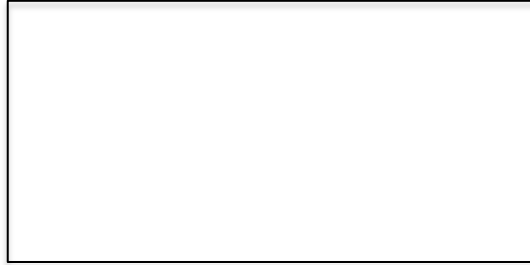

Look - Bahagi ng dagat na malapit sa kalupaan

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:01014jfc_8_Highway_Boundary_Bagong_Ilog_Pasig_Boulevard_Flyover_Makati_Bridge_River_Cityvfvf.jpg

Ilog - Umaagos na tubig na nagmumula sa mga bundok at nagtatapos sa dagat

Dagat- Maliit na bahagi ng karagatan, maalat ang tubig dito.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gili_lawa.jpg

Lawa - Napapaligiran ng lupa, ang tubig dito ay matabang

<https://www.flickr.com/photos/nccaofficial/18068120704>

Talon-Tubig na bumabagsak mula sa bundok

Upang matiyak ang pagsunod sa iba't ibang Batas sa Karapatang-Sipi, inirerekomenda ang mga iminungkahing tagubilin:

- *Humanapa ng litrato ng Dagat at Look*

1.Pagproseso ng Pag-unawa

- 1.Paano nakakaapekto ang mga anyong lupa at anyong tubig sa pamumuhay ng mga tao?
2. Anong mga hanapbuhay ang makikita natin sa mga lugar na ito?
3. Malaki ba ang epekto ng kapaligiran sa kabuhayan ng mga tao? Bakit?

2.Pinatnubayang Pagsasanay

POP ART: Pipili ng isang anyong lupa o anyong tubig na iyong napuntahan. Sa likod ng pop-up anong mga aktibidad ang iyong ginawa sa napiling anyong lupa o tubig? Ipaliwanag ang uri ng pamumuhay ng mga taong nakatira dito.

3.Paglalatapat at Pag-uugnay**ANO ANG SAY MO?****(Pamamaraang Multimedia)**

Gumawa ng isang video ng talumpati kung paano mo dapat mapapangalagaan ang ating anyong lupa at anyong tubig. Ang video ay dapat tatagal lamang ng 1 minuto at ito ay ipapasa sa *google drive* na ibibigay ang *link* ng guro.

IKAAPAT NA ARAW**Kaugnay na Paksa 3: Limang tema ng Heograpiya****1.Pagproseso ng Pag-unawa****Limang Tema sa Pag-aaral ng Heograpiya**

Ang limang tema ng heograpiya ay pinangunahan ng National Council for Geographic Education at ng Association of American Geographer noong 1984 layunin nito na maging madali at simple ang ang pag-aaral ng heograpiya bilang isang disiplina ng Agham Panlipunan.

Lokasyon	Tumutukoy sa kinaroroonan ng mga lugar sa daigdig. Ito ay may dalawang pamamaraan ng pagtukoy: 1.Lokasyong Absolute na gamit ang mga imahinaryong guhit sag lobo at sa mapa 2.Lokasyong Relatibo na ang batayan ay mga lugar at bagay na nasa paligid nito.
----------	--

Maaaring gumamit ang mga mag-aaral ng recycled

	Lugar	Tumutukoy sa mga katangiang natatangi sa isang pook. Ito ay may dalawang pamamaraan ng pagtukoy: 1.Katangian ng kinaroroonan tulad ng klima, anyong lupa at tubig at likas na yaman 2.Katangian ng mga taong naninirahan tulad ng wika, relihiyon densidad o dami ng tao, kultura at sistemang political.	materials para sa kanilang pop-up. Maaaring magbigay pa ang guro ng iba pang halimbawa upang masagutan ng mga mag-aaral ang susunod na gawain.
	Rehiyon	Bahagi ng daigdig na pinagbuklod ng magkakatulad na katangiang pisikal o kultural.	
	Interaksyon ng Tao at Kapaligiran	Kaugnayan ng tao sa pisikal na katangiang taglay ng kaniyang kinaroroonan.	
	Paggalaw	Paglipat ng tao mula sa kinagsnang lugar patungo sa ibang lugar, kabilang dito dito ang paglipat ng mga bagay at likas na pangyayari tulad ng hangin at ulan.	
	Halimbawa ng Pagtalakay ng Limang Tema ng Heograpiya		
	Tema ng Heograpiya	Halimbawa	
	Lugar	Ang Pilipinas ay may Klimang Tropikal, Filipino ang Pambansang Wika at marami ang naniniwala sa Relihiyong Katoliko.	
	Lokasyon	Lokasyong Absolute - 23°-21.25° H Latitud 116°-127° S Longitud Relatibong Lokasyon Bisinal- Malapit sa Taiwan, Indonesia at Vietnam Insular na Lokasyon Hilaga- Bashi Channel	

		Timog-Dagat Celebes Kanluran- West Philippine Sea Silangan- Pacific Ocean	
	Rehiyon	Ang Pilipinas ay kasama sa rehiyon ng Timog-Silangang Asya. Ang rehiyon ay kilala sa kanyang mayaman na kultura, likas na yaman, at makulay na kasaysayan. Malaki din ang naging impluwensiya ng rehiyon sa ekonomiya at pulitika.	
	Interaksyon ng tao at Kapaligiran	Ang estratehikong lokasyon ng bansang Indonesia ang nagbigay daan upang umusbong ang dalawang Imperyo dito. Ang Imperyong Sri Vijaya ay natagumpay dahil sa kanilang husay na pamamahala sa <i>maritime trade</i> , nakabase ang imperyo sa isang mahalagang ruta ng kalakalan sa pagitan ng mga bansang India, Tsina at iba pang bansa sa Timog-Silangang Asya. Ang Imperyong Majapahit ay nagdulot ng malalim na impluwensiya sa kultura, relihiyon at lipunan ng Timog Silangang Asya at nakilala rin sa kanyang <i>military campaign</i> .	
	Paggalaw	Ang Pilipinas ay naging bahagi ng <i>maritime trade network</i> ng Imperyong Sri Vijaya. Nagkaroon ng pagkakataon ang mga Pilipino na magkaroon ng mga kalakal tulad ng seda, tela at iba pang kagamitan. Ang pakikipagkalakalan ng mga Pilipino ay nagbukas upang magkaroon ng <i>cultural exchange</i> at pagbabago sa ekonomiya at lipunan.	
D. Paglalahat	1. Pabaong Pagkatuto (Pamamaraang Pangkatang Dinamiko) Group Work: Pipili ng isang bansa na bibigyang pansin ng inyong pangkat. Suriin ang kalagayang Heograpiko ng napiling bansa gaya ng mga konkretong halimbawa na naaayon sa limang tema ng Heograpiya. Maaaring gumamit ng iba't ibang klase ng chart upang ipakita ito.		
	2. Pagninilay sa Pagkatuto		

	(Pamamaraang Konseptwal) Gumawa ng Journal Entry para sa Kahalagahan at implikasyon ng pag-aaral ng Heograpiya sa pamumuhay ng tao. Magbigay ng mga halimbawa. Ang <i>Journal entry</i> ay dapat na hindi bababa sa limang pangungusap.	
--	--	--

IV. EBALWAYSON NG PAGKATUTO: PAGTATAYA AT PAGNINILAY				MGA TALA SA GURO
A. Pagtataya	1. Pagsusulit: <i>(Tingnan sa pahina 7 ng Sagutang Papel)</i> 2. Ipaliwanag ang kahalagahan ng pagtukoy ng lokasyon ng isang lugar at epekto ng heograpiya sa pamumuhay ng tao. Maaaring magbigay ng mga karanasan na maaring gamitin upang ipaliwanag ito. (10 puntos) 2. Gawaing Pantahanan/Takdang-Aralin 1. Isa-isahin ang mga Kabihasnang sumibol sa Asya? 2. Bakit sa mga lambak-ilog nagsimula ang mga Kabihasnang ito?			Mga Sagot: 1.A 2.D 3.C 4.E 5.K 6.B 7.F 8.L 9.G 10.H
B. Pagbuo ng Anotasyon	Itala ang naobserhan sa pagtuturo sa alinmang sumusunod na bahagi.	Epektibong Pamamaraan	Problemang Naranasan at Iba pang Usapin	<i>Hinihikayat ang mga guro na magtala ng mga kaugnay na obserbasyon o anomang kritikal na kaganapan sa pagtuturo na nakakaimpluwensya sa pagkamit ng mga layunin ng aralin. Maaaring gamitin o baguhin ang ibinigay na template sa pagtatala ng mga kapansin-pansing lugar o alalahanin sa pagtuturo.</i> <i>Bilang karagdagan, ang mga tala dito ay maaari ding maging isa mga gawain na ipagpapatuloy sa susunod na</i>
	Estratehiya			
	Kagamitan			
	Pakikilahok ng mga Mag-aaral			
	At iba pa			

				<i>araw o mga karagdagang aktibidad na kailangan.</i>
C. Pagninilay	<i>Gabay sa Pagninilay:</i> ▪ <u>Prinsipyo sa pagtuturo</u> <i>Anong prinsipyo at paniniwala ang naging bahagi ng ginawa sa aralin? Bakit dapat ituro ang aralin sa paraang aking ginawa?</i> ▪ <u>Mag-aaral</u> <i>Anong gampanin ng mga mag-aaral sa aralin? Ano at paano natuto ang mga mag-aaral?</i> ▪ <u>Pagtanaw sa Inaasahan</u> <i>Ano ang aking nagawang kakaiba? Ano ang maaari kong pang gawin sa susunod?</i>			<i>Ang mga entry sa seksyong ito ay mga pagninilay ng guro tungkol sa pagpapatupad ng buong aralin, na magsisilbing input para sa pagsasagawa ng LAC/Collab sessions. Maaaring gamitin o baguhin ang ibinigay na mga gabay na tanong sa pagkuha ng mga insight ng guro</i>